

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

హార్ట్‌వెల్ ప్రెస్‌కాట్ సింగ్

1957

వర్యెస్

సెషన్
19

ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మరియు ఇతరులు

(S R దాస్ C.J.,వెంకటరామ అయ్యర్, జాఫర్ ఇమామ్, A.K. సర్కార్

మరియు వివియన్ బోస్, న్యాయమూర్తులు)

ప్రభుత్వోద్యోగి — తాత్కాలిక నియామకం — ఉన్నత పదవిలో విధులు నిర్వహించడం —
రివర్షన్ ఆర్డర్ — ర్యాంక్ తగ్గింపు — పిటిషనర్ పెనాల్టీ ద్వారా రివర్షన్‌ని ఏర్పాటు చేయాలని — సేవా
నిబంధనల ప్రకారం సర్వీసు రద్దు — చెల్లుబాటు — తొలగింపు లేదా — తొలగింపు — రాజ్యాంగం
భారతదేశం, ఆర్టికల్ 311.

ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని సబార్డినేట్ అగ్రికల్చర్ సర్వీస్‌లో తాత్కాలిక హోదాలో ఉన్న
అప్పీలుదారుడు మరియు ప్రొబేషన్‌లో గ్రేడేషన్ లిస్ట్‌లో చూపబడిన వ్యక్తి, యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ పబ్లిక్
సర్వీస్ కమిషన్ ఆమోదంతో క్లాస్ II, ఆఫీసు సేవ లోపని చేయడానికి నియమించబడ్డాడు. డివిజనల్
సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్‌గా పేర్కొన్న సేవ యొక్క సుమారు 10 సంవత్సరాల పాటు
పేర్కొన్న అధికారి పదవిని నిర్వహించిన తరువాత, అతని నిరసన నేపథ్యంలో అతని అసలు తాత్కాలిక
నియామకానికి తిరిగి వచ్చారు. ఆ తర్వాత సబార్డినేట్ అగ్రికల్చర్ సర్వీస్ రూల్స్‌లోని నిబంధన 25 ,
క్లాజ్ (4) ప్రకారం ఒక నెల నోటీసు ఇవ్వడం ద్వారా అతని సేవలు రద్దు చేయబడ్డాయి.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311 తాత్కాలిక నియామకానికి కూడా వర్తిస్తుందని అప్పీలుదారు
వాదించారు, ఎందుకంటే ఇది ప్రభుత్వం క్రింద నిర్వహించబడే పౌర పదవి ; సేవను రద్దు చేయడం
అనేది అసమర్థత మరియు అసంతృప్త పనికి సంబంధించిన ఆరోపణను తెలియజేసినందున అతని
పదవి నుండి తొలగించడం లేదా తొలగించడం వంటిది, మరియు అతని అసలు పోస్ట్‌కు తిరిగి వచ్చే
క్రమం జరిమానా ద్వారా ర్యాంక్‌లో తగ్గింపుకు సమానం.

ఒక వ్యక్తి తాత్కాలిక పోస్ట్ నుండి తిరిగి రావడం అనేది ర్యాంక్‌లో తగ్గింపుగా
పరిగణించబడదు. తిరోగమనం ర్యాంక్‌లో తగ్గింపు కాదా అని నిర్ణయించడానికి , నిర్వహించే పోస్ట్

తప్పనిసరిగా ముఖ్యమైన ర్యాంక్‌లో ఉండాలి ; మరియు పెనాల్టీ ద్వారా రివర్స్‌న్ క్రమాన్ని ఏర్పాటు చేయాలి.

సేవ యొక్క ముగింపు అనేది కళ యొక్క అర్థంలో తొలగింపు లేదా సేవ నుండి తీసివేయడం కాదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311, అది సేవా నిబంధనల నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంటే. సూత్రప్రాయంగా "కాంట్రాక్ట్ నిబంధనల" ప్రకారం సేవల రద్దుకు మరియు "సేవా నిబంధనలకు" అనుగుణంగా స్పష్టమైన వ్యత్యాసం లేదు.

సతీష్ చంద్ర ఆనంద్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా, (1953) S.C.R.688, మరియు శ్యామ్ లాల్ v. ది స్టేట్ ఆఫ్ ఉత్తర ప్రదేశ్, (1955) S.CR.26, సూచించబడింది.

సివిల్ అప్పిలెంట్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 100/1957.

అలహాబాద్ హైకోర్టు సివిల్ మిసిలేనియస్ దరఖాస్తు O.J.No.120 1954 యొక్క అక్టోబర్ 21, 1955 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్ చేయండి.

అప్పీలుదారులు: ఎస్ ఎన్ ఆండ్లీ, రామేశ్వర్ నాథ్ మరియు పి.ఎల్. వోహ్రా.

ప్రతివాది కోసం : జిసి మాథుర్ మరియు సిపి లాల్.

1957, సెప్టెంబరు 19. కింది కోర్టు తీర్పును వెలువరించింది:

ఇమామ్, J __ ఇది రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం అప్పీలుదారు దరఖాస్తును తోసిపుచ్చుతూ అలహాబాద్ హైకోర్టు నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా ప్రత్యేక సెలవు ద్వారా అప్పీల్.

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వ వ్యవసాయ డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ మరియు అప్పీలుదారుకు వ్యక్తిగత సహాయకుడు హైకోర్టులో దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్ నుండి, అప్పీలుదారుని ఎప్పటికప్పుడు తాత్కాలిక హోదాలో సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్‌కు నియమించినట్లు కనిపిస్తుంది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ అగ్రికల్చర్ ద్వారా ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం. క్రింద వివరించిన పీరియడ్స్ అతను ఆ సేవలో పనిచేశాడు:

(ఎ) సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ గ్రూప్ IIలో:

i. నవంబర్ 16, 1963 నుండి మార్చి 18, 1937 వరకు.

ii. ఏప్రిల్ 1, 1937 నుండి జూన్ 29, 1937 వరకు.

iii. ఆగష్టు 9, 1937 నుండి డిసెంబర్ 31, 1937 వరకు.

iv. జనవరి 6, 1938 నుండి ఫిబ్రవరి 22, 1943 వరకు.

(బి) సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ గ్రూప్ Iలో:

ఫిబ్రవరి 23 , 1943 నుండి ఏప్రిల్ 24 , 1944 వరకు. అతను ఇప్పటికీ సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో ఉండగానే అతను యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ క్లాస్ IIలో డివిజనల్ అగ్రికల్చర్ సూపరింటెండెంట్ గా ఏప్రిల్ 25 , 1944 నుండి అమలులోకి వచ్చేలా నియమించబడ్డాడు. యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ యొక్క పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్. అతను మే 3 , 1954 నాటి ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం యొక్క ఉత్తర్వు ద్వారా సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో తన అసలు నియామకానికి తిరిగి వచ్చినప్పుడు అతను యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లోని క్లాస్ IIలో దాదాపు పదేళ్లపాటు తాత్కాలిక హోదాలో పనిచేశాడు. అప్పీలుదారు అతనిని మార్చడాన్ని నిరసిస్తూ , మే 16 , 1954న బాధ్యతలు అప్పగించారు మరియు అక్టోబర్ 2 , 1954 వరకు సెలవుపై వెళ్లారు. ఈలోగా, సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో అప్పీలుదారు సేవలను రద్దు చేస్తూ సెప్టెంబర్ 13, 1954 నాటి నోటీసు వ్యవసాయ డైరెక్టర్ ద్వారా అతనికి జారీ చేయబడింది. సబార్డినేట్ అగ్రికల్చర్ సర్వీస్ రూల్స్లోని రూల్ 25 క్లాజ్ (4) ప్రకారం నోటీసు. అతని సేవలను రద్దు చేస్తూ ఆర్డర్ జారీ చేసిన తేదీ నుండి ఒక నెల గడువు ముగిసిన తర్వాత అప్పీలుదారు సేవలు అవసరం లేదని ఈ నోటీసు పేర్కొంది. అప్పీలుదారు తన సేవలను రద్దు చేయడం మరియు రద్దు చేయడం వంటి పైన పేర్కొన్న ఉత్తర్వుల చెల్లుబాటును సవాలు చేశాడు. అతని దరఖాస్తును కొట్టివేస్తూ హైకోర్టు అప్పీలుదారుని సేవ నుండి తొలగించబడింది లేదా తీసివేయబడింది మరియు అనే నిర్ధారణకు యీకేసు పరిస్థితులలో రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311 వర్తించదు . ఈ కోర్టులో అప్పీల్ చేయడానికి కేసు సరిపోతుందని సర్టిఫికేట్ జారీ కోసం అప్పీలుదారు దాఖలు చేసిన దరఖాస్తును హైకోర్టు కొట్టివేసింది.

సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో లేదా యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ క్లాస్ IIలో ఏ పోస్ట్లోనూ అతను ఏ సమయంలోనూ ధృవీకరించబడలేదని అప్పీలుదారు తరపున మా ముందు అంగీకరించారు. మా అభిప్రాయం ప్రకారం , అప్పీలుదారు తాను సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్ సభ్యునిగా నిర్ధారించబడ్డాడని నిర్ధారించడంలో విఫలమయ్యాడని , దాని ముందు ఉన్న మెటీరియల్ ఆధారంగా హైకోర్టు గుర్తించడం సరైనది. అతను యునైటెడ్ ప్రావిన్స్ అగ్రికల్చరల్

సర్వీస్ యొక్క శాశ్వత కేడర్లో చేర్చబడ్డాడని అప్పీలుదారు చేసిన వాదన రుజువు కాలేదని హైకోర్టు యొక్క తదుపరి అన్వేషణ, రికార్డ్లోని మెటేరియల్స్పై సరైన అన్వేషణగా కూడా మాకు కనిపిస్తుంది.

అప్పీలుదారు కేసును పరిగణనలోకి తీసుకున్నప్పుడు , అప్పీలుదారుని యునైటెడ్ ప్రావిన్స్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్కి లేదా సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్కి శాశ్వతంగా నియమించిన సమయం లేనందున మనం తప్పనిసరిగా కొనసాగాలి. అన్ని సమయాల్లో అతను తాత్కాలికంగా ఉద్యోగంలో ఉన్నాడు. అప్పీలుదారు తరపున Mr. ఆండ్లీ యొక్క వాదన ఏమిటంటే , అప్పీలుదారు ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో సివిల్ పదవిని కలిగి ఉన్నందున , అతను సివిల్ సభ్యుడు కాకపోయినా , రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311 తాత్కాలిక నియామకానికి ఆ రాష్ట్ర సేవ కూడా వర్తింపజేయబడింది. అసమర్థత మరియు అసంతృప్త పని మరియు సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో అతని అసలు నియామకానికి యునైటెడ్ ప్రావిన్స్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో అతను నిర్వహించిన పదవి నుండి అతనిని తిరిగి మార్చే ఉత్తర్వు కారణంగా అతని సేవలను రద్దు చేయడం లేదా పదవి నుండి తొలగించడం వంటిది. పెనాల్టీ ద్వారా అతని ర్యాంక్ తగ్గింపు. ఆర్టికల్ 311 యొక్క తప్పనిసరి నిబంధనలు అప్పీలుదారుకు వ్యతిరేకంగా ఆమోదించబడిన పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలకు అనుగుణంగా లేవు. అందువల్ల, అప్పీలుదారు యొక్క సేవలను రద్దు చేస్తూ , సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో అతని అసలు నియామకానికి అతనిని తిరిగి ఇచ్చే ఉత్తర్వులు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311లోని నిబంధనల ప్రకారం ర్యాంక్ను తీసివేయడం , తొలగించడం లేదా ర్యాంక్ను తగ్గించడం వంటివి పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న.

సతీష్ చంద్ర ఆనంద్ Vs లో ఈ కోర్టు నిర్ణయాలు. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (1) మరియు శ్యామ్ లాల్ Vs. ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం (2) ప్రభుత్వంచే ఉద్యోగంలో ఉన్న వ్యక్తి యొక్క సేవలను రద్దు చేయడం అనేది అన్ని సందర్భాల్లోనూ తొలగించడం లేదా సేవ నుండి తొలగించడం వంటిది కాదని స్పష్టంగా నిర్ధారిస్తుంది. మునుపటి సందర్భంలో రద్దు ఒప్పందం యొక్క నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉంది మరియు రెండో సందర్భంలో ఇది సివిల్ సర్వీస్ రెగ్యులేషన్స్ యొక్క ఆర్టికల్ 465A ప్రకారం సేవ యొక్క సభ్యుని నిర్బంధ పదవీ విరమణ ద్వారా జరిగింది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 311లోని అర్థంలో సంబంధిత వ్యక్తి యొక్క సేవలను రద్దు చేయడం లేదా సేవ నుండి తొలగించడం వంటివి ఏ సందర్భంలోనూ ఉండవని ఈ కోర్టు పేర్కొంది. ప్రస్తుత సందర్భంలో, అప్పీలుదారుని సబార్డినేట్ అగ్రికల్చరల్ సర్వీస్లో తాత్కాలిక హోదాలో నియమించారు మరియు ప్రొబేషన్లో ఉన్నట్లుగా గ్రేడ్షన్ లిస్ట్లో చూపబడింది. అతని సేవా నిబంధనలు సబార్డినేట్ అగ్రికల్చర్ సర్వీస్ రూల్స్ ద్వారా నిర్వహించబడతాయి. ఈ రూల్స్లోని రూల్ 25(4)

ప్రాబేషన్ లో ఉన్న వ్యక్తి తన అవకాశాలను తగినంతగా ఉపయోగించుకోనట్లయితే లేదా సంతృప్తిని ఇవ్వడంలో విఫలమైతే అతనికి ఒక నెల నోటీసు ఇవ్వడం ద్వారా అతని సేవలను రద్దు చేయడానికి వ్యవసాయ డైరెక్టర్ ను అనుమతిస్తారు. నియమం 25(4) ప్రకారం అప్పీలుదారు సేవలను రద్దు చేయడం అనేది అప్పీలుదారుకు వర్తించే సేవా షరతు నిబంధనలకు అనుగుణంగా ఉన్నందున , ఆర్టికల్ 311 యొక్క అర్థంలోపు సేవ నుండి తొలగించడం లేదా తీసివేయడం కాదు. సూత్రప్రాయంగా, ఒక వ్యక్తిని నియంత్రించే కాంట్రాక్ట్ నిబంధనల ప్రకారం అతని సేవలను రద్దు చేయడం మరియు అతని సేవా నిబంధనల నిబంధనలకు అనుగుణంగా అతని సేవలను ముగించడం మధ్య స్పష్టమైన వ్యత్యాసాన్ని మనం చూడలేము. వ్యతిరేకంగా ఫిర్యాదు చేసిన ఆర్డర్ ఆర్టికల్ 311 లోని నిబంధనలకు విరుద్ధంగా లేదు కాబట్టి ఇది చెల్లుబాటు అయ్యే ఆర్డర్.

ఒక వ్యక్తి నిర్వహించే తాత్కాలిక పదవి నుండి తిరిగి పొందడం అనేది ర్యాంక్ లో తగ్గింపుగా పరిగణించబడదు ఎందుకంటే అతను నిర్వహించే తాత్కాలిక పోస్ట్ అతని ముఖ్యమైన ర్యాంక్ కాదు. ఈ అప్పీల్ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం , అప్పీలుదారు తనకు వ్యతిరేకంగా ఆమోదించబడిన రివర్షన్ ఆర్డర్ పెనాల్టీ ద్వారా జరిగినట్లు వాస్తవంగా నిర్ధారించనందున , ఏ పరిస్థితులలో రివర్షన్ ర్యాంక్ తగ్గింపుగా పరిగణించబడుతుందో నిర్ణయించడం అనవసరం. కాబట్టి , రివర్షన్ ఆర్డర్ ఆర్టికల్ 311 యొక్క నిబంధనలకు విరుద్ధంగా లేదు మరియు ఇది చెల్లుబాటు అయ్యే ఆర్డర్.

అప్పీల్ తదనుగుణంగా ఖర్చులతో తిరస్కరించబడింది.

అప్పీల్ కొట్టివేయబడింది.